

Jaarstukken 2016

**gemeente
gouda**

Risico categorie	Sub aanduiding	Toelichting
Samenwerkingsverbanden		<p>De gemeente werkt met veel partijen samen (veelal in gemeenschappelijke regelingen) en op diverse terreinen (ict, hrm, zorg). Bij deze samenwerking kunnen financiële en andere risico's zich voordoen.</p> <p>Op dit moment vormt de gemeente naar het oordeel van de belastingdienst een fiscale eenheid met Sport.Gouda. Dit kan nadelige gevolgen hebben voor de verrekening van BTW en mogelijk moet gedeeltelijk de BTW worden terugbetaald van investeringen in sportaccommodaties. De belastingdienst heeft ons nog niet aangemerkt als fiscale eenheid omdat Gouda heeft aangegeven dat hier op korte termijn maatregelen tegen getroffen worden.</p> <p>De beheersmaatregelen zijn gericht op het voorkomen van een fiscale eenheid met Sport.Gouda, door Sport.Gouda beter te positioneren als zelfstandige B.V. met bijbehorende vrijheid in de bedrijfsvoering.</p> <p>Hiertoe worden in 2017 de dienstverleningovereenkomst en de statuten van Sport.Gouda aangepast.</p>
Juridisch	Algemeen	<p>Algemene risico's zijn het niet of onvoldoende nakomen van contractuele of andere afspraken en toezeggingen, onzorgvuldig contractbeheer of faillissementen van contractpartners, het onrechtmatig uitvoeren van (Europese) aanbestedingen of verstrekken van geldleningen.</p> <p>De gemeente kan aansprakelijk worden gesteld voor schade ontstaan in het openbaar gebied (letselschade, materiële schade, gederfde winst, verzakking bij bouwwerkzaamheden, achterstallig onderhoud). Te denken valt ook aan aansprakelijkstelling voor schade ontstaan bij evenementen, planschade, onzorgvuldige besluitvorming en verkeerde toepassing van regelgeving.</p>
Overig	Vennootschapsbelasting	<p>Sinds 1 januari 2016 is de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen van toepassing. Overheidsondernemingen worden Vpb-plichtig indien en voor zover zij een onderneming vormen.</p> <p>In 2016 is een uitgebreide inventarisatie uitgevoerd om de gemeentelijke activiteiten te beoordelen op de Vpb-plicht. Daaruit blijkt dat er op dit moment geen Vpb-plicht bestaat. Theoretisch bestaat altijd de mogelijkheid dat de omstandigheid, regelgeving of zienswijze van de inspecteur verandert waardoor alsnog Vpb-plicht ontstaat.</p>

4.2.3 Benodigde weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit is een optelsom van alle risico's waarvoor geen beheersmaatregelen zijn getroffen. Voor het berekenen van de benodigde weerstandscapaciteit maakt de gemeente Gouda een onderscheid tussen bedrijfsvoeringrisico's en risico's verbonden aan grondexploitaties.

Voor bedrijfsvoeringrisico's wordt een statistische methode gehanteerd. Hierbij wordt voor elk risico nagegaan wat de kans is dat het risico optreedt en de bijbehorende impact. Voor risico's verbonden aan grondexploitaties hanteert de gemeente Gouda de IFLO-methode met boekwaarden als uitgangspunt. De gemeente Gouda hanteert een zekerheidspercentage van 90%. Dit betekent dat de weerstandscapaciteit voldoende is om in 90% van de gevallen risico's op te vangen indien die zich tegelijkertijd voordoen.

De benodigde weerstandscapaciteit voor 2016 bedraagt € 18.502.000

4.2.4 Beschikbare weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten op te vangen. Dit is een optelsom van de algemene reserve, de reserve 3D's en het saldo van mutaties in de exploitatiesfeer.

Omschrijving	Bedrag
algemene reserve (31/12/2016)	15.630.573
reserve sociaal domein (31/12/2016)	5.430.923
<i>stand voor resultaatbestemming</i>	<i>21.061.496</i>
toevoeging reserve sociaal domein	3.035.317
onbestemd resultaat 2016	2.708.121
<i>resultaatbestemming 2016</i>	<i>5.743.438</i>
weerstandscapaciteit	26.804.934

4.2.5 Beoordeling weerstandscapaciteit

De toereikendheid van de weerstandscapaciteit kan beoordeeld worden door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door de benodigde weerstandscapaciteit (26.845 / 18.502).

Waardering	Ratio	Betekenis
A	>2,0	Uitstekend
B	1,4-2,0	Ruim voldoende
C	1,0-1,4	Voldoende
D	0,8-1,0	Matig
E	0,6-0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

De weerstandscapaciteit heeft zich positief ontwikkeld van 1,11 bij de jaarrekening 2015 naar 1,45 in 2016. Dit betekent dat de weerstandscapaciteit die de gemeente op dit moment heeft, gekwalificeerd kan worden als ruim voldoende.

4.2.6 Kengetallen

Het opnemen van financiële kengetallen in de jaarrekening past in het streven naar meer transparantie. Ook geven de kengetallen meer inzicht in de financiële positie en de baten en lasten van de gemeente. Kengetallen moeten daarbij in samenhang en in onderlinge verhouding beoordeeld worden.

De kengetallen worden voor zover mogelijk gerelateerd aan normen die door de VNG worden gehanteerd.

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is bepaald dat gemeenten een basisset van vijf financiële kengetallen moeten opnemen in de jaarrekening en begroting:

	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016	VNG normering
Netto schuldquote	123,5%	143,6%	114,7%	< 90 %
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	122,2%	152,9%	111,3%	< 90 %
Solvabiliteitsratio	8,5%	5,4%	10,7%	> 20 %
Structurele exploitatieruimte	2,8%	0,3%	3,2%	> 0,0 %
Grondexploitatie	17,0%	19,4%	5,3%	ad 1.
Belastingcapaciteit	128,4%	134,0%	132,5%	100,0%

ad 1: geen normering, moet in relatie worden gezien met de netto schuldquote

Toelichting op de kengetallen

Kengetallen zijn getallen die een verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de jaarrekening of de balans.

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen de quote inclusief en exclusief doorgeleende gelden. Dit maakt inzichtelijk wat het aandeel is van de verstrekte leningen in de exploitatie. Daarnaast welke invloed de verstrekte leningen hebben op de schuldenlast.

In de jaarrekening 2016 is in dit verband sprake van € 9,1 miljoen aan verstrekte langlopende leningen. Dit bedrag verklaart het verschil tussen beide schuldquota en is tevens van invloed op de solvabiliteitsratio.

Hoewel door de gemeenteraad geen kaders zijn vastgesteld dienen de beide schuldquota als hoog te worden gekwalificeerd. De VNG geeft als richtlijn dat een schuldquote van 90% of hoger financiële bijsturing behoeft. Een hoge schuldquote heeft een een-op-een relatie met een lage solvabiliteitsratio.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als een percentage van het totale vermogen. Het geeft daarmee inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De VNG hanteert als richtlijn een minimum omvang van 20% als norm.

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe de waarde van de bouwgronden zich verhoudt tot de gerealiseerde baten. De boekwaarde van de gronden is van belang omdat de waarde moet worden terugverdiend uit de grondverkoop. Hoe hoger het kengetal hoe hoger het risico voor de exploitatie indien het terugverdienen onverhoopt niet geheel lukt. De VNG geeft overigens geen richtlijn voor een acceptabele omvang van dit kengetal. De accountant zal jaarlijks moeten beoordelen in hoeverre de boekwaarde van de bouwgronden kan worden terugverdiend.

De boekwaarde van de bouwgronden is ook van invloed op beide schuldquota en op de solvabiliteitsratio, omdat de bouwgronden zijn gefinancierd met vreemd vermogen. Per 31 december 2016 bedroeg de boekwaarde van de bouwgronden € 14,0 miljoen.